

Zespół Szkół Ekonomicznych
im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej
43-300 Bielsko-Biała, ul. Komorowicka 27
REGON 070452118 NIP 9371596233
tel. 33 812 45 03
-2-

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku – Białej

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców
w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego
w Bielsku-Białej w dniu 24.09.2024r.....

DYREKTOR
Zespołu Szkół Ekonomicznych
im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej
mgr Marzena Grzegorzczak
mgr Marzena Grzegorzczak

Podstawa prawna:

1. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
2. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.).
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.).
9. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U.2024.0.1162 t.j.)
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.).
11. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2024.0.917 t.j.)
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532 z późn. zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467 z późn. zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 z późn. zm.).
17. Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025
18. Kierunki nadzoru właściwego kuratora oświaty w roku szkolnym 2024/2025
19. Statut szkoły.

I WSTĘP

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w **Zespole Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej**, opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z planu pracy szkoły. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji ubiegłorocznego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2023/24
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych, analiza wyników ankiet, bieżących obserwacji, rozmów przeprowadzonych z uczniami, rodzicami i nauczycielami),
- wyników kontroli organu nadzoru pedagogicznego,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. plan pracy szkoły opracowany przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski partnerów szkoły),
- analizy dostępnych artykułów naukowych, raportów, opracowań dotyczących przewidywanych zagrożeń cywilizacyjnych, wpływu technik informacyjnych i mediów na rozwój emocjonalny i społeczny ucznia.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

II. MISJA I WIZJA SZKOŁY, SYLWETKA ABSOLWENTA

Misja szkoły

Zapewnienie młodzieży wysokiej jakości kształcenia zarówno zawodowego jak i ogólnego, dostosowanego do potrzeb lokalnej gospodarki i otoczenia społecznego oraz wyzwań postępu technologicznego i cywilizacyjnego.

Dążenie do wychowania człowieka odpowiedzialnego, uczciwego i wrażliwego na potrzeby innych, szanującego odmienne poglądy i godność innych osób, myślącego holistycznie i prowadzącego zdrowy tryb życia, stawiającego sobie ambitne cele i pracującego kreatywnie w zespole oraz dbające o rozwój swojego indywidualnego potencjału.

Wizja szkoły

Szkoła o ponad 110-letniej tradycji kształcenia ekonomicznego zapewniająca:

- wysoki poziom przygotowania młodzieży pod względem kompetencji merytorycznych i osobowych do pełnienia ról zawodowych,
- ofertę edukacyjną dostosowaną do oczekiwań i potrzeb lokalnego rynku pracy oraz dynamicznych zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym,
- nowoczesność, innowacyjność oraz otwartość na zmiany w kształceniu zawodowym i ogólnym,
- wykorzystanie technologii informacyjnej i poszerzanie jej zastosowania w kształtowaniu umiejętności uczniów stosownie do wyzwań nowoczesnej gospodarki,
- wysoki poziom przygotowania kadry dydaktycznej, ustawicznie uzupełniającej wiedzę i umiejętności stosownie do potrzeb poszerzanej oferty o nowe zawody i specjalności,
- wysoką kulturę organizacyjną wzbogacającą proces dydaktyczno-wychowawczy oraz służącą utrwalaniu pozytywnego wizerunku w środowisku lokalnym,
- eliminowanie zagrożeń i propagowanie właściwego zachowania w przyjaznej i bezpiecznej społeczności,
- kształcenie absolwentów o wysokim poziomie etyczno-moralnym, wrażliwych na potrzeby innych, emocjonalnie związanych z tradycją i kulturą swojej ojczyzny oraz regionu.

Sylwetka absolwenta

Absolwent Roku Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej:

- pracuje na rzecz społeczności szkolnej i społeczności lokalnej, prezentuje obywatelską i prospołeczną postawę, dba o bezpieczeństwo swoje i innych oraz o środowisko naturalne,
- jest ciekawy świata, ma pasje, rozwija swoje zdolności, prowadzi aktywny tryb życia,
- przestrzega norm społecznych, szanuje różnorodność postaw i poglądów innych ludzi,
- bierze udział w olimpiadach, konkursach i osiąga w nich sukcesy,
- jest wolontariuszem, udziela się w akcjach społecznych, jest życzliwie nastawiony do świata i ludzi, przestrzega zasad etycznych,
- posiada dyplom zawodowy, jest w stanie zaplanować swoją własną ścieżkę zawodową,
- jest rzetelny w wywiązywaniu się ze swoich obowiązków, potrafi dokonywać przemyślanych wyborów,
- potrafi pracować indywidualnie i zespołowo, akceptuje zmiany, podejmuje nowe wyzwania.

Od 2023 r. Dyrektor Szkoły po zasięgnięciu opinii powołanej w tym celu szkolnej komisji, co roku wręcza nagrodę „Absolwent Roku Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej”. Jest to indywidualne wyróżnienie ucznia klasy maturalnej, który najbardziej wpisuje się w profil absolwenta Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej.

III. CELE OGÓLNE

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym,
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia oraz więzi łączących członków rodziny w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej (np. zagrożenie epidemiologiczne, sytuacja kryzysowa uczniów z Ukrainy),
- 4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. zagrożenie epidemiologiczne, militarne, ekologiczne).

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) kształtowanie u uczniów postawy akceptacji i ciekawości poznawczej wobec różnic kulturowych prezentowanych przez uczniów (np. cudzoziemców),
- 7) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,

- 8) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów, uwrażliwianie rodziców na znaczenie relacji w rodzinie w rozwoju dzieci i młodzieży,
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym,
- 10) wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw / działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej,
- 11) wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie,
- 12) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 13) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 14) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- 15) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,
- 3) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 4) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 5) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 6) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 7) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,

- 8) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania epidemiom, przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym, wyczerpaniu nerwowemu, wykluczeniu społecznemu,
- 9) poszerzanie wiedzy uczniów na temat konsekwencji nadużywania multimediów (uzależnienie cyfrowe),
- 10) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnienia od multimediów.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków problemów cywilizacyjnych i społecznych (np. brak aktywności fizycznej, otyłość, depresja, zaburzone relacje rodzinne, uzależnienia od technologii cyfrowych),
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów .
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie nauczycieli, uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących Standardach ochrony małoletnich oraz prawach dziecka.
- 5) informowanie nauczycieli, uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców w sytuacjach kryzysowych i obowiązujących w szkole procedurach bezpieczeństwa.
- 6) udostępnienie informacji o możliwościach różnorodnego wsparcia uczniów z Ukrainy.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na wystąpienie zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,

- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły,
- 5) wspieranie uczniów i wychowanków, u których zaobserwowano uzależnienie od technologii cyfrowych, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji, objawów uzależnienia od technologii cyfrowych, objawów chorób cywilizacyjnych (np. nadwaga, brak aktywności fizycznej),
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET), o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.
- 7) przestrzeganie obowiązujących w szkole Standardów ochrony małoletnich.

IV. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,

- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku nauki,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- monitoruje współpracę pedagoga specjalnego z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami oraz umacnia wspierającą rolę pedagoga specjalnego w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagoga specjalnego, pedagoga, psychologa i innych specjalistów powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- nadzoruje stosowanie szkolnych Standardów ochrony małoletnich.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów,

- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie ze współczesnymi zagrożeniami,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i uzależnieniami od technologii cyfrowych,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- przestrzegają obowiązujących w szkole Standardów ochrony małoletnich,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów, w tym uzależnień od technologii cyfrowych,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami współczesnych zagrożeń,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków zaburzonych relacji rodzinnych, problemów w nawiązywaniu / utrzymaniu prawidłowych relacji rówieśniczych,
- wspierają uczniów z innych kręgów kulturowych (np. cudzoziemców) w pokonywaniu trudności związanych z różnicami kulturowymi, w tym uczniów z Ukrainy (w szczególności z powodu sytuacji kryzysowej, w jakiej się znaleźli),
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające np. z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii, zaburzonych relacji rówieśniczych i rodzinnych, sytuacji kryzysowej uczniów ukraińskich, itp.
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także nadużywaniem technologii cyfrowych,

- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują wnioski z realizacji planu pracy wychowawczej do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające np. z doświadczanego kryzysu, choroby, izolacji społecznej, nieprawidłowych relacji rówieśniczych, itp.,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem specjalnym, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, udzielania kar, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- promuje doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

6. Pedagog specjalny:

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:
 - rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności

architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,

- prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
- rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,
- współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),
- przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów.

7. Pedagog szkolny / psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wpiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny.
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

8. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,

- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w zebraniach rodziców organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

9. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z i radą pedagogiczną,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu

V. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2024/25

Szczegółowe cele do pracy w danym roku szkolnym wynikają z diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem środków psychoaktywnych ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego i przyjętych wniosków oraz obserwacji. Uwzględniono Podstawowe Kierunki Polityki Oświatowej Państwa w roku szkolnym 2024/25.

Cele	Formy realizacji
<p>Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udział uczniów w dodatkowych zajęciach sportowych "SKS". • Turnieje szkolne, sparingi oraz udział w Miejskiej Licealiadzie. • Realizacja treści o tematyce prozdrowotnej w ramach lekcji biologii, wf, edb, godziny z wychowawcą, zajęć psychoedukacyjnych. • Nauka udzielania pierwszej pomocy w ramach lekcji edukacja dla bezpieczeństwa oraz w ramach godziny z wychowawcą. • Wprowadzanie gimnastyki śródlekcyjnej według uznania nauczycieli. • Realizacja na terenie szkoły programów profilaktycznych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki. • Udzielanie uczniom indywidualnej pomocy poprzez konsultacje indywidualne i współpracę z instytucjami.

<p>Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowywanie akademii okolicznościowych • Zorganizowanie dla uczniów klas maturalnych wycieczki naukowej do Państwowego Muzeum w Auschwitz. • Zorganizowanie dla uczniów wycieczki naukowej do Krakowa – do Rydlówki, Muzeum Czartoryskich, Muzeum Armii Krajowej oraz do Warszawy do Muzeum POLIN i Muzeum Powstania Warszawskiego. • Zorganizowanie dla uczniów różnych klas wyjść do Wyznaniowej Gminy Żydowskiej w Bielsku- Białej oraz wyjść na wykłady do Biblioteki Pedagogicznej w Bielsku- Białej.
<p>Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie świadomości uczniów na temat korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej. • Diagnozowanie przyczyn obniżonego nastroju u uczniów, na bieżąco udzielanie wsparcia. • Podejmowanie działań psychoedukacyjnych, dotyczących konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i pojawiającym się napięciem (warsztaty, godziny z wychowawcą). • Budowanie poczucie sprawczości i motywacji, poprzez przydzielanie zadań adekwatnych do możliwości i mogących zakończyć się sukcesem. • Podnoszenie świadomości uczniów na temat ochrony przed krzywdzeniem i praw dziecka. • Indywidualizacja pracy z uczniem. • Dostosowanie metod pracy do indywidualnych potrzeb młodzieży. • Udział uczniów w akcjach charytatywnych. • Projekty społeczne, np. w ramach Olimpiady Zwolnieni z Teorii.
<p>Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących cyberprzemocy i bezpiecznego poruszania się w Internecie. • Wykorzystywanie narzędzi i materiałów dostępnych w sieci w pracy z uczniami na lekcji. • Szkolenie nauczycieli w zakresie umiejętności cyfrowych- według potrzeb.
<p>Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dodatkowych zajęć z matematyki rozszerzonej dla uczniów klas drugich.

<p>przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie młodzieży do uczestnictwa w konkursach, olimpiadach.
<p>Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja praktyk zawodowych. • Organizacja staży uczniowskich. • Wyjazdy studyjne do pracodawców. • Pogadanki, prelekcje, wykłady wygłaszane przez pracodawców, różne instytucje. • Współpraca z uczelniami. Współpraca z pracodawcami, poznanie kultury korporacyjnej, przeprowadzanie rekrutacji w rzeczywistych warunkach rynku pracy.
<p>Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zajęć dla uczniów z Ukrainy służących lepszemu opanowaniu języka polskiego w mowie i piśmie.
<p>Wspomaganie efektywnego uczenia się.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie na lekcjach metod sprzyjających koncentracji uwagi. • Wyposażanie uczniów w wiedzę na temat efektywnego uczenia się (zajęcia psychoedukacyjne, godzina wychowawcza).
<p>Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów takich jak umiejętność współpracy w grupie i rozwiązywania konfliktów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie treningu interpersonalnego w ramach zajęć psychoedukacyjnych. • Inicjowanie i promowanie kompetencji społecznych w codziennym życiu klasowym i szkolnym • Opracowanie i wdrożenie innowacji pedagogicznych (j. angielski, przedmioty zawodowe).
<p>Wdrażanie Szkolnych standardów ochrony małoletnich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów i rodziców ze Standardami ochrony małoletnich przez wychowawców klas. • Edukacja uczniów w zakresie reagowania i szukania pomocy w sytuacjach przemocowych. • Monitorowania szkolnych Standardów ochrony małoletnich.

VI. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacji programu dokonuje zespół: pedagog, psycholog i pedagog specjalny we współpracy z dyrektorem.

Z wynikami prac zespołu zostaje każdorazowo zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

DYREKTOR
Zespołu Szkół Ekonomicznych
im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej

mgr M. Grzegorzczak